

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/180837,quotPrzystanek-Historiaquot-o-Flotylli-Pinskiej-Bialystok-28-marca-2023.html>
17.04.2024, 22:19

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023

Historia Flotylli Pińskiej to jedna z najbardziej tajemniczych, a jednocześnie zapomnianych historii wojskowych II Rzeczypospolitej. Powstała 19 kwietnia 1919 roku, gdy Jan Giedroyc stworzył z trzech motorówek w Pińsku patrol rozpoznawczy. Działała na Kresach Wschodnich. Formacja brała udział w wojnie polsko-bolszewickiej, podczas której przeszła swój chrzest bojowy 3 lipca 1919 roku w zwycięskiej bitwie o Horodyszczce. Później już brała udział w kampanii wrześniowej.

Za nami kolejne spotkanie z cyklu Przystanek Historia. 28 marca 2023 roku w Książnicy Podlaskiej Jerzy Rudnicki z Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu opowiedział o Flotylli Pińskiej, czyli Flotylli Rzecznej Marynarki Wojennej RP.

Prelekcji towarzyszyła prezentacja wystawy pt. „Z dała od bursztynowego brzegu... w 100. rocznicę powstania Flotylli Pińskiej 1919–2019”, autorstwa dr. Stanisława A. Bogaczewicza, dr. Tomasza Gałwiaczka, Stanisława Kiełba, dr. Andrzeja Olejniczaka i Jerzego Rudnickiego. Prelegent odwiedził również I LO CN-B im. Polskich Spadochroniarzy w Białymstoku, gdzie opowiedział o tym ciekawym aspekcie historii Marynarki Wojennej II RP.

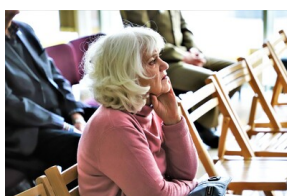
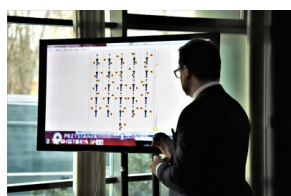
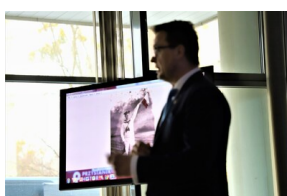
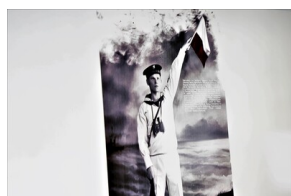
De facto twórcą **Flotylli Pińskiej**, w kontekście zbudowania jej wielkości i siły, był komandor Witold Zajączkowski, dowódca formacji w latach 1927–1939. Dbał o szkolenie marynarzy i wyposażenie. – Sprowadził na Polesie monitory – piękne, stalowe okręty, nazywane przez niektórych „pancernikami Morza Pińskiego”. Oni jako jedni z pierwszych polskich marynarzy odnosili zwycięstwa po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. 27 kwietnia 1920 r. Flotylla Pińska walczyła pod Czarnobyłem w największej bitwie rzecznej w czasie wojny polsko-bolszewickiej. Było to pierwsze zwycięstwo polskiej marynarki wojennej od czasu bitwy pod Oliwą w 1627 r. Bohatersko walczyli w składzie Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” (pod dowództwem gen. bryg. Franciszka Kleeberga) i Korpusu Ochrony Pogranicza (pod rozkazami gen. Wilhelma Orlika-Rückemanna). W 1939 r. część z nich trafiła do niewoli, wielu walczyło w podziemiu lub pod polską banderą u boku Royal Navy. Już we wrześniu grupa marynarzy rzecznych została zamordowana przez ukraińskich nacjonalistów we wsi Ogdemer, ponad 20 rozstrzelano w Mokranach. Inni zostali zabici w Charkowie, Katyniu i innych miejscach. Ci, którzy przeżyli gehennę wojenną byli prześladowani przez system komunistyczny. Flotylla na stałe wpisała się w krajobraz Polesia i przez całe dwudziestolecie międzywojenne była symbolem trwania polskiej państwowości.

Organizatorzy cyklicznego spotkania: Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Białymstoku oraz Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Koordynatorem białostockiego "Przystanku Historia" z ramienia Oddziału Instytutu Pamięi Narodowej w Białymstoku jest Magdalena Dzienis-Todorczuk.

[Dowiedz się więcej z artykułu na portalu Przystanek Historia autorstwa Rafała Michlińskiego.](#)

1 część cyklu „Flotylla fotografii” (całość to 12 spotów informacyjnych o historii Flotylli uwiecznionej na zdjęciach z unikatowego albumu bosmana Jana Kurka).

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN

"Przystanek Historia" o Flotylli Pińskiej - Białystok, 28 marca 2023, Fot. Natalia Krzywicka IPN